

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **GOLEM Velké Hamry, a.s.**, sídlem Bohdalovice 76, Velké Hamry - Bohdalovice, zastoupená JUDr. Zdeňkem Holáskem, advokátem, sídlem Komenského 926/19, Jablonec nad Nisou, proti žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**, sídlem Staroměstské náměstí 932/6, Praha 1, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2022, č. j. MMR-33700/2022-83, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 8. 2. 2023, č. j. 59 A 63/2022-33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobkyně dodávala teplo prostřednictvím vlastních zařízení soustavy centrálního zásobování tepelnou energií do objektů č. p. 480, 511 - 513, 616, 629 - 630, 631, 675, 541, 550, 590, 357, 490, 621 a 676, Velké Hamry. Městský úřad Velké Hamry (stavební úřad) vydal na žádost stavebníka, společnosti GridServices, s.r.o. (nyní GasNet Služby, s.r.o.), stavební povolení v následujících řízeních:

- sp. zn. sú/83/2019, *plynifikace vytápění objektu Velké Hamry* č. p. 480,
- sp. zn. sú/82/2019, *plynifikace vytápění objektu Velké Hamry* č. p. 511 - 513,
- sp. zn. sú/84/2019, *plynifikace vytápění objektu Velké Hamry* č. p. 616,
- sp. zn. sú/146/2019, *plynifikace vytápění objektu Velké Hamry* č. p. 629 - 630,
- sp. zn. sú/147/2019, *plynifikace vytápění objektu Velké Hamry* č. p. 631,
- sp. zn. sú/149/2019, ve věci *plynifikace vytápění objektu Velké Hamry* č. p. 675,
- sp. zn. sú/154/2019, ve věci *plynifikace vytápění objektu Velké Hamry* č. p. 550,
- sp. zn. sú/155/2019, ve věci *plynifikace vytápění objektu Velké Hamry* č. p. 590,
- sp. zn. sú/153/2019, ve věci *plynifikace vytápění objektu Velké Hamry* č. p. 357, 370,
- sp. zn. sú/152/2019, ve věci *plynifikace vytápění objektu Velké Hamry* č. p. 490,
- sp. zn. sú/156/2019, ve věci *plynifikace vytápění objektu Velké Hamry* č. p. 621,
- sp. zn. sú/148/2019, ve věci *plynifikace vytápění objektu Velké Hamry* č. p. 676,
- sp. zn. sú/164/2019, ve věci *plynifikace vytápění objektu Velké Hamry* č. p. 541.

Podkladem pro vydání stavebních povolení byly energetické posudky vypracované Ing. L. Š., energetickým specialistou.

[2] Na základě podnětu žalobkyně, která byla účastníkem všech shora vyjmenovaných stavebních řízení, provedla Státní energetická inspekce (dále jen „SEI“) kontrolu, z jejíž výsledků vyplynulo, že posudky nebyly vypracovány v souladu s § 9a odst. 3 zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií. O této skutečnosti SEI informovala žalobkyni sdělením ze dne 12. 3. 2021, č. j. SEI-5460/2021/51.100.

[3] V návaznosti na uvedená kontrolní zjištění žalobkyně požádala o obnovu stavebních řízení, které Krajský úřad Libereckého kraje (dále jen „krajský úřad“) rozhodnutím ze dne 3. 9. 2021, č. j. KÚLK 54661/2021 OSŘ, nevyhověl s odůvodněním, že pro obnovu řízení nebyly naplněny zákonné podmínky. K odvolání žalobkyně žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím odvolání žalobkyně zamítl a prvostupňové rozhodnutí krajského úřadu potvrdil. Žalovaný ve shodě s krajským úřadem uvedl, že v daném případě byl pro posouzení žádosti o obnovu relevantní § 100 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, konkrétně naplnění podmínky, že se provedené důkazy ukázaly být nepravdivými. Žalovaný dospěl k závěru, že nelze vyloučit, že zjištěné nedostatky energetických posudků by mohly odůvodňovat jiné řešení otázek posuzovaných ve stavebních řízeních. V souladu s § 94 odst. 4 správního řádu (ve spojení s § 100 odst. 5 téhož zákona) se poté zabýval otázkou šetření práv nabytých v dobré víře a porovnáním újmy, která by vznikla stavebníkovi zrušením nebo změnou pravomocných stavebních povolení, a újmy, která vznikla žalobkyni. V této souvislosti poukázal na skutečnost, že vzhledem k tomu, že stavební záměry plynifikace objektů byly v době rozhodnutí žalovaného již realizovány a zkolaudovány, obnovením pravomocně ukončených stavebních řízení by mohlo dojít ke zmaření investic stavebníka vynaložených v dobré víře ve správnost původních stavebních povolení. Ve vztahu k újmě na straně žalobkyně (jako provozovatelky centrálního zásobování teplem) žalovaný poukázal na skutečnost, že smyslem účastenství ve stavebním řízení, v němž se ve smyslu § 77 odst. 5 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), rozhoduje o změně způsobu vytápění, je toliko ochrana věcných práv k nemovitostem v důsledku umístění částí rozvodných zařízení, případně vlastnických práv k němu. Vzhledem k tomu, že žalobkyně neuvedla újmu ve spojitosti s přímým dotčením

pokračování

na svém vlastnickém právu (zakládajícím její účastenství v řízení), a ani žalovaný vznik takové újmy nezjistil, řízení o žádosti o obnovu stavebních řízení zastavil.

[4] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Krajský soud se vypořádal s námitkou nedostatku dobré víry stavebníka jako odborníka v oblasti plynárenství. Tvzení žalobkyně, že stavebníkem nabízená cena vytápění za měrnou jednotku byla téměř o třetinu vyšší než u dosavadního dodavatele, pak krajský soud považoval za nekonkrétní a ničím nepodložené. Krajský soud dospěl ve shodě s žalovaným k závěru, že potenciální újma související s vyšší investic do již realizovaných a zkolaudovaných stavebních záměrů je ve zjevném nepoměru k újmě žalobkyně, kterou u ní nelze dovodit. V této souvislosti odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které je účastenství žalobkyně v dotčených stavebních řízeních připuštěno toliko za účelem ochrany jejích věcných práv k vlastním zařízením. Žádnou takovou újmu však žalobkyně v žádosti neuvedla, a ani žalovaný ji v řízení nezjistil. Krajský soud nepřistoupil k dokazování navrhovanému žalobkyní za účelem prokázání jejího tvrzení, že jí v důsledku odpojení objektů od centrálního zásobování teplem poklesly příjmy o 80 %, což se negativně promítlo v jejím hospodaření a fungování. Neztotožnil se ani s námitkou, že žalovaný nezohlednil závěry obsažené v rozsudku téhož krajského soudu ze dne 25. 11. 2021, č. j. 59 A 19/2021-92.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítala, že v daném případě nemohlo dojít k zásahu do práv, která stavebník nabyl v dobré víře. V této souvislosti stěžovatelka setrvala na argumentaci obsažené již v podané žalobě, že stavebník je odborníkem, distributorem plynu, který současně spravuje tisíce kilometrů plynovodů. Nedostatků ve vypracovaných znaleckých posudcích si proto musel být vědom. Dle stěžovatelky je odpovědností stavebníka předložit ve stavebním řízení znalecké posudky v takové kvalitě, aby splňovaly zákonné požadavky. Přestože stavebníkovi bylo známo stanovisko SEI ve věci *plynofikace vytápění objektu Velké Hamry č. p. 362*, v níž krajský soud rozhodl rozsudkem č. j. 59 A 19/2021-92, v nyní dotčených stavebních řízeních žádné kroky k nápravě neučinil.

[6] Stěžovatelka dále v kasační stížnosti vysvětlila, že v žalobě blíže nerozváděla tvrzení, že cena vytápění nabízená stavebníkem byla výrazně vyšší než cena dosavadního dodavatele (stěžovatelky). Měla za to, že tato skutečnost bude zkoumána poté, co budou stavební povolení v obnoveném řízení zrušena. Stran porovnání možné újmy na straně stavebníka a újmy, kterou utrpěla, stěžovatelka nesouhlasila s odůvodněním napadeného rozsudku opírajícím se o odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 8. 2016, č. j. 1 As 258/2015-37. Namítala, že nebyť realizace stavebních záměrů, tvrzená újma by jí nevznikla. V této souvislosti také doplnila, že vydání nezákonných rozhodnutí nelze podřadit pod podnikatelské riziko.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na svých dosavadních závěrech a navrhl kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[9] V nyní projednávané věci je předmětem soudního přezkumu nepovolení obnovy řízení ve věci pravomocných stavebních povolení vydaných na umístění nového zdroje vytápění – plynofikace shora vyjmenovaných objektů ve Velkých Hamrech.

[10] Důvody obnovy řízení jsou taxativně vymezeny v § 100 odst. 1 správního řádu, podle kterého se řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci na žádost účastníka obnoví, a) jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování. Naplnění předpokladů pro obnovu podle tohoto ustanovení, konkrétně že se provedené důkazy ukázaly nepravdivými a že tato skutečnost může odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, není mezi účastníky sporné.

[11] Podle odst. 5 téhož ustanovení zákona se na obnovu řízení obdobně užije ustanovení § 94 odst. 4 a 5. Podle § 94 odst. 4 správního řádu platí, že jestliže po zahájení přezkumného řízení správní orgán dojde k závěru, že ačkoli rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právním předpisem, byla by újma, která by jeho zrušením nebo změnou vznikla některému účastníkovi, který nabyt práva z rozhodnutí v dobré víře, ve zjevném nepoměru k újmě, která vznikla jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu, řízení zastaví.

[12] Právě naplnění podmínek podle citovaného ustanovení je mezi účastníky řízení předmětem sporu. V rámci aplikaci tohoto ustanovení je nutno zkoumat, jaká práva účastník nabyt z rozhodnutí vydaného v řízení, jehož obnova je požadována, zda byla tato práva nabyta v dobré víře a zda je újma, která by zrušením či změnou takového rozhodnutí vznikla jednomu účastníkovi, ve zjevném nepoměru s újmou, která vznikla jinému účastníkovi či veřejnému zájmu (shodně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2022, č. j. 1 As 334/2021-26, bod 23).

[13] V souzené věci není spor o to, že na základě vydaných stavebních povolení stavebník získal oprávnění k provedení povolených stavebních záměrů, které byly v době rozhodování o žádosti o obnovu již realizovány a zkolaudovány. Žalovaný a následně i krajský soud tedy hodnotil a poměřoval újmu spojenou s potenciálním zmařením investic vynaložených na již realizované stavební záměry, s újmou stěžovatelky.

[14] Ke stěžovatelčině námitce týkající se újmy, která jí vznikla v souvislosti s realizací stavebních záměrů a která dle stěžovatelky spočívá ve značném poklesu dosahovaných příjmů s ohledem na nemožnost realizovat dodávky tepla do plynofikovaných objektů, přitom krajský soud v napadeném rozsudku správně upozornil, že již v rozsudku ze dne 9. 11. 2011, č. j. 9 As 52/2011-159, Nejvyšší správní soud vyslovil, že „fakticky obsahuje změna způsobu vytápění dvě součásti. První z nich je stavební řízení, kterým je příslušným správním orgánem za předpokladu splnění zákonem stanovených kritérií povolována změna stavby. Druhým aspektem je pak soukromoprávní vztah mezi odběratelem tepelné energie a jeho dodavatelem, kdy na základě smluvních ujednání mezi nimi dochází k dodávkám tepelné energie do daného objektu“. V případě změny způsobu vytápění je tedy třeba rozlišovat různé,

pokračování

na sobě nezávislé aspekty věci (shodně viz také rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2016, č. j. 9 As 238/2015-38, nebo ze dne 10. 4. 2019, č. j. 6 As 304/2018-37).

[15] Nejvyšší správní soud dále poukazuje na svou konstantní judikaturu (viz např. rozsudky ze dne 30. 4. 2015, č. j. 4 As 70/2015-27, nebo ze dne 25. 9. 2014, č. j. 10 As 84/2014-59), dle které ve vazbě na rozlišování různých aspektů spojených se změnou způsobu vytápění platí, že *„smyslem účastenství stěžovatelky ve stavebním řízení je ochrana jejích věcných práv k nemovitosti, resp. ochrana vlastnického práva k zařízení, nikoli ochrana jejích podnikatelských záměrů, ekonomických zájmů a dosavadních investic do zásobovací soustavy (...)*“. V projednávaném případě stěžovatelka ve vztahu k vlastněným zařízením žádnou újmu netvrdila, a ani žalovaný takovou újmu neshledal, jak v napadeném rozsudku správně konstatoval již krajský soud. Ve výši citovaném rozsudku č. j. 9 As 52/2011-159 pak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že *„ekonomické dopady, které má pro dodavatele teplené energie ztráta jednoho z odběratelů, jsou následkem ukončení soukromoprávního vztahu, nikoli věci stavebního řízení, a tedy i důvodem pro jakýkoliv zásah ze strany veřejné moci*“. I v řízení o obnovu je nutno vycházet ze stejných judikатурních východisek a vznik újmy odvíjet od toho, jaký je smysl stěžovatelčina účastenství v řízení, tedy ochrana vlastnického práva k zařízením dotčeným stavební činností.

[16] Pokud stěžovatelka v kasační stížnosti namítala (nadto pouze v rovině obecného a ničím nepodloženého tvrzení), že je dána příčinná souvislost mezi realizací stavebního záměru a vznikem tvrzené újmy spočívající v poklesu jejích příjmů o 80 %, což negativně ovlivnilo její hospodaření a fungování, Nejvyšší správní soud s odkazem na výše citovanou judikaturu konstatuje, že v souzené věci není dána příčinná souvislost mezi vydanými stavebními povoleními a tvrzeným poklesem stěžovatelčím příjmů. K němu totiž nedošlo v příčinné souvislosti s realizovanými stavebními záměry, ale v důsledku ukončení smluvních vztahů a rozhodnutí obce (města) jako vlastníka dotčených objektů změnit dosavadní způsob vytápění. Též v rozsudku ze dne 3. 8. 2016, č. j. 1 As 258/2015-37, Nejvyšší správní soud v této souvislosti shodně konstatoval, že *„mezi realizací stavebního záměru a problémy, které uváděl stěžovatel, není přímý kauzální vztah*“. I z něj tedy vyplývá již výše zmiňovaná potřeba rozlišovat různé aspekty dopadů změny způsobu vytápění, které spolu navzájem nesouvisejí a které nelze směšovat.

[17] Nelze-li v daném případě u stěžovatelky z výše uvedených důvodů dovodit vznik újmy, která by byla v příčinné souvislosti s vydanými stavebními povoleními, nezabýval se Nejvyšší správní soud dále námitkami stran absence dobré víry na straně stavebníka. Pokud se navíc jedná o námitku, dle které stěžovatelka usuzovala na absenci dobré víry stavebníka také ze skutečnosti, že se o nedostacích znaleckých posudků dozvěděl z výtek ve vztahu k jinému vypracovanému znaleckému posudku v řízení vedeném u krajského soudu pod sp. zn. 59 A 19/2021, avšak neučinil žádné kroky k nápravě, Nejvyšší správní soud upozorňuje, že o tyto skutkové okolnosti stěžovatelka námitku dobré víry v řízení před krajským soudem vůbec neopírala a poprvé tuto skutečnost vznesla až v kasační stížnosti. Námitka absence dobré víry na straně stavebníka uplatněná v žalobě byla založena pouze na tom, že stavebník je odborníkem v oblasti plynárenství. Nejvyšší správní soud proto s odkazem na § 109 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), uvádí, že ke skutečnostem, které stěžovatelka uplatnila až poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, nemohl ani přihlížet.

[18] Rovněž v případě kasační námitky týkající se ekonomické přijatelnosti záměrů realizovaných na základě vydaných stavebních povolení ve spojitosti s výší ceny vytápění za měrnou jednotku, kterou stěžovatelka v reakci na závěry krajského soudu blíže konkretizovala až v kasační stížnosti, se jedná o skutečnosti nově doplněné až po vydání napadeného rozsudku krajského soudu. Nejvyšší správní soud k nim proto nemohl přihlížet a z tohoto důvodu ani nepřistoupil k dokazování stěžovatelkou doloženými fakturami.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud tak na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[20] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobkyně (stěžovatelka), která nebyla ve věci úspěšná, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho rozhodovací činnosti nevznikly, proto mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. února 2024

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu